

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Mazo iepirkumu specifika

Evija Mugina

Iepirkumu uzraudzības biroja vadītājas vietniece

Juridiskā departamenta direktore

25.11.2016

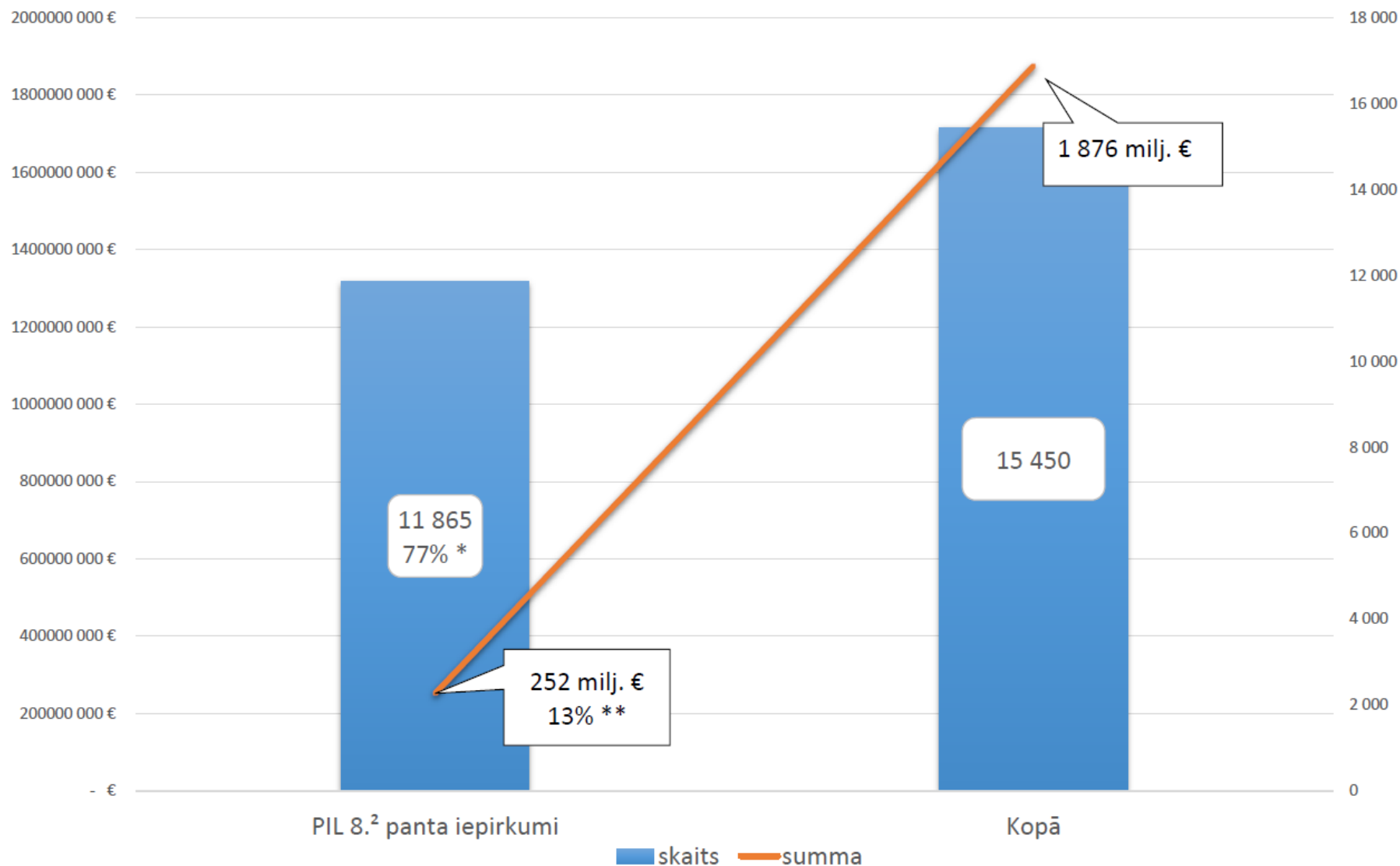
NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA

Eiropas Reģionālās
attīstības fonds

Statistika PIL 2015.gads

* - % no kopējā rezultātu paziņojuma skaita

** - % no kopējās publikācijās norādītās līgumcenas

Piemērošana

- Ja publisku piegādes līgumu vai pakalpojumu līgumu paredzamā līgumcena ir 4000 *euro* vai lielāka, bet mazāka par 42 000 *euro*
- Ja publisku būvdarbu līgumu paredzamā līgumcena ir 14 000 *euro* vai lielāka, bet mazāka par 170 000 *euro*.

! Līguma veidu nosaka pēc līguma **būtiskās** daļas

Būvdarbi – PIL 1.pielikums

Pakalpojumi – viss, kas nav būvdarbi

Piegādes – preces, tai skaitā noma

Piemēri: a) Lifta nomaiņa ēkā; 13 000 EUR

b) Pašvaldības ceļu uzturēšana; 150 000 EUR

c) Ceļojumu aģentūras pakalpojumi (komandējumi aviobiļetes + viesnīcas =10 000 EUR). Ceļojumu aģentūras pakalpojums -2% no rezervāciju vērtības. Iepirkuma summa?

Izņēmums līdz 135 000 euro jaunajā PIL likumprojektā

Piemērošana

- **AT 03.11.2014. rīcības sēdes lēmums SKA-1150/2014**
- Tiesa visaptveroši novērtējusi pasūtītājas iemeslus vairāku iepirkumu rīkošanai, pamatoti ņemot vērā
- veikto iepirkumu grupēšanu,
- plānoto līgumu izpildes vietu,
- potenciālo pretendentu loku,
- iepriekš noslēgto līgumu termiņu,
- gan to, ka viens no četriem iepirkumiem, par kuru atsevišķu norisi pieteicējai ir iebildumi, veikts sakarā ar iepriekšējā iepirkuma uzvarētāja atkāpšanos no līguma.

Papildus kritērijs – tuva laika starpība starp vairākiem līgumiem

(VT 29.05.2013. spriedums T-384/10)

Jautājums – vai var grupēt iepirkumus pēc finansējuma avotiem, piemēram, atsevišķu ES līdzfinansēto projektu ietvaros (biroja tehnika no pamatbudžeta līdzekļiem 3000 EUR un no ES fonda līdzekļiem 2000 EUR)?

Piemērošana

8.²panta 16.daļā (2.pielikums; sarunu procedūras gadījumi; nav atbilstošu/vispār piedāvājumu) minētajos gadījumos ir tiesības

- nepublicēt paziņojumu par plānoto līgumu,
- neievērot 10 dienu piedāvājumu iesniegšanas termiņu,
- neievietot mājaslapā prasības,
- neievērot izslēgšanas noteikumus
- nav jāsaņem IUB atļauja (sarunu procedūras gadījumi).

Ir jāievēro:

Regulējums par iepirkuma komisijas izveidi, darbību, iepirkuma dokumentācijas sagatavošanu, lēmuma paziņošanu, paziņojuma publicēšanu, līguma publicēšanu

Ir iespēja vest sarunas tieši ar iespējamajiem uzņēmējiem (uzaicinot tieši), bet tas automātiski nenozīmē līguma piešķiršanu iepriekš izvēlētam komersantam, izņemot, ja ārkārtas steidzamības apstākļos vai citos pamatotos gadījumos prasības spēj izpildīt tikai viens komersants, ņemot vērā tehniskos un laika ierobežojumus

Piemērošana

- **AT 08.12.2015. spriedums SKA-550/2015** (sp- papildu pakalpojumi, kuri neparedzamu apstākļu dēļ kļuvuši nepieciešami noslēgtā līguma izpildei un kurus nevar tehniski nodalīt, neradot ievērojamas grūtības pasūtītājam)
- Pamatojums – tā kā lēmums par piemērošanu nav administratīvais akts, tiesa nevar aprobežoties tikai ar to apstākļu vērtējumu, kas iepriekš norādīts; pasūtītājam jāspēj pamatot sava izvēle
- Neparedzamība - pasūtītājs, slēdzot līgumu 2010.gadā par IS uzturēšanu, nezināja, ka 2013.gadā būs jāuzsāk IS pārmaiņas saistībā ar *euro* ieviešanu
- ir iespējams tehniski nodalīt – ievērojamās grūtības: pasūtītājs nav attiecīgās programmatūras, speciālistu; cita pakalpojuma sniedzēja gadījumā pasūtītājs zaudētu veikto darbu garantiju un būtu problemātiski noskaidrot iespējamo kļūdu cēloņus un atbildīgo personu
- Nepieciešamība noslēgtā līguma izpildei – tehniski līgumu var pabeigt un IS nebija jāpielāgo *euro* laikā, kad līgums bija spēkā, bet pēc *euro* ieviešanas IS, kura nav pielāgota *euro*, kļūtu bezjēdzīga un IS sistēmas pielāgošana *euro* jāuzsāk ātrā nekā beidzas noslēgtais līgums

Iepirkuma komisija

Pasūtītājs izveido kompetentu **iepirkuma komisiju vismaz 3 locekļu sastāvā**, var pieaicināt ekspertu

+ iepirkuma dokumentācijas sagatavotājs (pasūtītāja amatpersona vai darbinieks)

Ievēro PIL 23., 24.pantu - interešu konflikta (saistība ar pretendentu) aizliegums, apliecinājumu parakstīšana

EST 12.03.2015. spriedums C-538/13

- Apstāklis, ka līgumslēdzēja iestāde ir iecēlusi ekspertus, kas rīkojas, pamatojoties uz tās pilnvarojumu, lai novērtētu iesniegtos piedāvājumus, neatbrīvo līgumslēdzēju no atbildības ievērot Savienības tiesību prasības
- Līgumslēdzējai iestādei katrā ziņā ir jāpārbauda, vai nepastāv iespējami interešu konflikti, un ir jāveic pasākumi, lai nepieļautu un atklātu interešu konfliktus, kā arī novērstu to sekas

Iepirkuma komisija

Sagatavotājs - tehniskās specifikācijas autors, nolikuma autors; neattiecas uz protokoliem, paziņojumu par rezultātiem

Jautājumi:

- **Vai** par šādu personu uzskatāma pasūtītāja amatpersona, kas izstrādājusi un (vai) pasūtītāja vārdā apstiprinājusi standartnolikumu, kurā definētās pamatprasības tiek izmantotas lielākajā daļā iepirkumu?
- **Vai** gadījumā, ja vienkāršoto būvprojektu vai projekta uzdevumu izstrādā pasūtītāja darbinieks, nepieciešams terminu “izstrādātājs” interpretēt paplašināti, pieprasot neieinteresētības apliecinājumus arī pārējiem speciālistiem, tostarp, projektu vadības grupas, tehniskās komisijas vai darba grupas, kas apstiprina projektu, sastāvam?

Iepirkuma komisija

Kad jāparaksta apliecinājums par interešu konflikta neesamību?

Piemērs:

Ir sagatavots vispārīgs apliecinājuma teksts iepirkumam uz vienas lapas, kuru parakstījuši visi iepirkuma komisijas locekļi. Apliecinājuma formā ir teksts, ka iepirkuma komisijas loceklis savā darbībā nepārstāv konkrētu piegādātāju intereses, nav ieinteresēts to izvēlē un gadījumā, ja tiks konstatēta saistība ar pretendentu PIL 23.p.1.d. izpratnē, iepirkuma komisijas loceklis informēs par interešu konfliktu un atsauks dalību iepirkuma komisijā

Iepirkuma komisija

Interesu konfliktu novēršana mazajos iepirkumos?

AT 26.05.2015. spriedums SKA-0020-15

PIL 11.panta (4) daļas mērķis ir novērst konkurences ierobežojumu-nevienlīdzīgas pretendentu iespējas kļūt par iepirkuma uzvarētāju. Nevienlīdzība rodas, ja kāds cits pretendents, piedaloties iepirkuma projekta iepriekšējos posmos vai līdzdarbojoties iepirkuma sagatavošanā, ir guvis priekšrocības, kādu nav citiem pretendentiem. Pierādījumi jāprasa, ja pasūtītājam rodas pamatotas bažas par šādu priekšrocību esību.

Lai aizsargātu konkurenci, pasūtītājam ir pienākums noraidīt ar negodīgajām priekšrocībām apveltīto pretendentu, pirms tam dodot iespēju pierādīt šādu priekšrocību neesību.

Iepirkuma dokumentu sagatavošana

EST 06.10.2016. spriedums C-318/15 LESD principi – ja līgumam ir pārrobežu interese – pietiekami liela līguma summa kopsakarā ar būvdarbu izpildes vietu, produktu īpašībām; arī vai reāli ārvalstu uzņēmēji ir sūdzējušies (apstākļi, kas skaidri izriet no konkrētā novērtējuma; pienākums pielāgoties dalībvalsts noteikumiem un valodas prasībām)

PIL 2.pantā noteiktie principi, tai skaitā finanšu līdzekļu efektīvs izlietojums

Vērtēšanas kritēriji – var neattiecināt PIL 46., 46.¹ un 46.² pantu; visizdevīgākais piedāvājums, ir jāraksturo izdevīgums pasūtītājam un jānovērš favorītisma risks

Kvalifikācijas prasības – praksē regulējumu piemēro analogiski kā procedūrām; **prasības ir samērīgas** (ir leģitīms mērķis; piemērotas mērķa sasniegšanai; nav citu mazāk ierobežojošu veidu);

!!! Izslēgšanas noteikumi – tikai tie, kas paredzēti 8.²panta regulējumā, izņemot interešu konfliktu; precizē 8.²panta 16.daļas iepirkumiem

Iepirkuma dokumentu sagatavošana

Apakšuzņēmēji – var prasīt uzrādīt, bet nav izslēgšanas noteikumu

Nav regulēta iespēja balstīties uz citas personas spējām, lai apliecinātu kvalifikācijas prasību izpildi – jānosaka nolikumā regulējums; attiecina izslēgšanas noteikumus

Tehniskās specifikācijas, ņem vērā PIL 17.panta principus

Piedāvājuma nodrošinājums nav tieši paredzēts, var piemērot (tad vadās no PIL 52.panta noteikumiem)

Līguma izpildes, garantijas laika nodrošinājums – analogisks regulējums
IUB lēmums 4-2.2/14-7

Līguma izpildes nosacījumi – PIL neparedz līguma projekta sagatavošanu, tomēr, lai sagatavotu objektīvu piedāvājumu, jāparedz būtiskie līguma izpildes noteikumi – termiņi, avanss, līguma nodrošinājums, garantijas, samaksas noteikumi

ES fondos ievēro Ministru kabineta 2016.gada 20.septembra instrukciju Nr.3 „Ārvalstu finanšu instrumentu finansētu civiltiesisku līgumu izstrādes un slēgšanas instrukcija valsts tiešās pārvaldes iestādēs” (atsevišķus punktus var nepiemērot; piemēro no 10 000/20 000 *euro*)

Iepirkuma dokumentu sagatavošana

- **AT 13.05.2015. lēmums lietā SKA-0299-15**
- Mazais iepirkums par koku vainagošanu – prasīts speciālists ar Eiropas arboristu padomes (institūcija, kas koordinē Eiropas Koku strādnieku sertifikāciju) apstiprinātu sertifikātu. Pieteicēja piedāvājums noraidīts, un tiesā tika apstrīdēta šī prasība.
- Pretendentu un arī tiesas vērtējums par to, ka attiecīgo pakalpojumu, iespējams, var izpildīt arī ar zemāku vai ar citu kvalifikāciju, lielā mērā būtu spekulatīvs un ārpus to kompetences. Tiesai ir jāvērtē, vai prasībai ir leģitīms mērķis un vai tā ir samērīga
- **EST 10.07.2014. spriedums C-358/12**
- Mērķis pārliecināties par pretendenta uzticamību, rūpību un nopietnību ir uzskatāms par leģitīmu vispārējo interešu mērķi

Iepirkuma dokumentu sagatavošana

Vērtēšanas kritēriji

Vērtēšanas kritērijs	Vērtība
Cena	50
Dzīvescikla izmaksu aprēķins	30
Pretendenta pieredze	10
Veiktās vidējās darba devēja VSAOI apmērs uz 1 nodarbināto pēdējo 6 mēnešu laikā	8
Apliecinājums par objekta apsekošanu	2

AT 22.02.2016. spriedums SKA-365/2016 nolikumā jānosaka visi **elementi**, ko vērtēs

EST 14.07.2016. spriedums C-6/15 nav pienākuma darīt zināmu (nolikumā) vērtēšanas metodi; ir pieļaujams, ka vērtējot izmanto skalu (ļoti labi-apmierinoši – vāji), nemainot vērtēšanas kritērijus un to relatīvo novērtējumu

Iepirkuma norise

- Pasūtītājs publicē **paziņojumu par plānoto līgumu** IUB mājaslapā internetā (tieši PVS, nav IUB pārbaudes);
- Nosaka piedāvājumu iesniegšanas termiņu **ne īsāku par 10 dienām (neskaitot valstī oficiāli noteiktās svētku dienas)**.
- Pasūtītājs **publicē savā mājaslapā** iepirkuma nolikumu.
- Nolikums jāpublicē vismaz reizē ar paziņojuma publicēšanu IUB mājaslapā
- PIL neregulē jautājumu uzdošanas kārtību (ieteicams paredzēt nolikumā)
- PIL neparedz grozījumu veikšanu (tikai publicējot jaunu iepirkumu)
- PIL neparedz atsevišķu publikāciju par pārtraukšanu (izbeigšanu), bet informāciju atzīmē IUB mājaslapā, kā arī pasūtītājs savā mājaslapā, informē pretendētus
- Piedāvājumu atvēršana – PIL neregulē, var noteikt nolikumā, arī paziņojumā par līgumu var norādīt

Piedāvājumu izvērtēšana

Pēc piedāvājumu iesniegšanas termiņa beigām iepirkuma komisija:

- izvērtē iesniegto piedāvājumu atbilstību iepriekš noteiktajām prasībām;
- nosaka pretendentu, kuram būtu piešķiramas līguma slēgšanas tiesības atbilstoši iepriekš noteiktajiem kritērijiem;
- pārbauda, vai uz šo pretendentu neattiecas izslēgšanas noteikumi,
- pieņem lēmumu par līguma slēgšanu vai iepirkuma pārtraukšanu (izbeigšanu).

Jautājums – vai var vērtēt tikai to piedāvājumu (atlase, tehniskais, finanšu piedāvājums), kam ir zemākā cena?

Piedāvājumu izvērtēšana

- IUB lēmums Nr.4-1.2/16-209
- Vai precizējot informāciju pēc pasūtītāja pieprasījuma, var uzrādīt jaunus (atbilstošus) objektus, kas nav norādīti speciālista CV?
- par atbilstību Konkursa nolikumā izvirzītajām kvalifikācijas prasībām, cita starpā liecina pretendenta piedāvājumā norādītie speciālisti. Iesniedzējs ir uzrādījis speciālistus, iesniedzis viņu kvalifikāciju apliecinošos dokumentus, kuru ir nepieciešams papildināt un attiecībā uz kuru ir pieļaujama tās precizēšana un papildināšana, ievērojot Publisko iepirkumu likuma 45.panta pirmās daļas regulējumu
- IUB lēmums Nr.4-1.2/16-77
- informācija par speciālistu A.K. un tam izsniegto sertifikātu projektēšanā nav sniegta pieteikumā, bet tika sniegta jau pēc pieteikumu iesniegšanas termiņa beigām

Piedāvājumu izvērtēšana

Vispārējie principi:

Attiecina PIL 48.pantu (principus) saistībā ar nepamatoti lēta piedāvājuma izvērtēšanu

AT 09.04.2014. spriedums SKA -134/2014 – no pasūtītāja netiek prasīts piemērot iepirkuma procedūras, tostarp 48.panta prasības; nepamatoti lēta piedāvājuma pārbaudes procedūra ir vajadzīga, lai publiskā iepirkuma līguma slēgšanā panāktu reālu konkurenci, un nodrošinātu, ka piedāvājumu konkurencē piedalās nopietni un īsti piedāvājumi; taču 48.pants aizsargā pretendētus, kuriem draud izslēgšana; procedūra nav jāveic, ja pasūtītājam nav šaubas par cenām

Neattiecina PIL 48.panta (1¹) daļu par VID izziņām

Pārbauda un labo aritmētiskās kļūdas

Var prasīt izskaidrot tehnisko piedāvājumu

Piedāvājumu izvērtēšana

«0» pozīcijas?

- **AT 18.12.2015. rīcības sēdes lēmums lietā SKA-574/2015**
- Vispārīgi ir pieļaujams kādas izmaksas segt pašam pretendētājam (ja pretendents šādu cenas modeli piedāvā). Tas, ka nolikums to neparedzēja nevar būt par pamatu piedāvājuma noraidīšanai
- Nav pamatots viedoklis, ka piedāvājumā jāparedz visas faktiskās izmaksas, kas pretendentiem radīsies. Pretendenta uzdevums ir norādīt, cik katra pozīcija maksās pasūtītājam, nevis izmaksas, kas radīsies pretendētājam
- **AT 22.02.2016. spriedums lietā SKA-138/2016**
- Piedāvātās cenas ar atlaidi ņemšana vērā pati par sevi nekādi nevar piespiest pasūtītāju akceptēt nepamatoti lētu piedāvājumu. Nepamatoti lēta piedāvājuma izvērtējumā var tikt ņemtas vērā pakalpojuma faktiskās izmaksas.

Piedāvājumu izvērtēšana

IUB lēmums 4-1.2/13-119

Piegādātājs ir tiesīgs norādīt arī tādus piesaistītos speciālistus, ar kuriem tam nav spēkā esošs darba līgums uz piedāvājuma iesniegšanas brīdi vai arī kuri savā CV nav norādījuši kā pašreizējo darba vietu tieši konkrēto piegādātāju ! Tas nav pamats, lai atzītu šos speciālistus par apakšuzņēmējiem vai personām, uz kuru spējām pretendents balstās (neprasa izziņas)

Jautājums: Kāds statuss ir pretendenta norādītajam tehnikas iznomātājam (norādīts pretendenta tehnikas sarakstā)?

- **AT 05.09.2016. spriedums SKA-83/2016**
- **Apakšuzņēmēja definīcija** – pretendenta piesaistīta persona, kura sniedz pakalpojumus, kas nepieciešami ar pasūtītāju noslēgta publiska līguma izpildei, jeb sniedz pakalpojumu pasūtītājam.
- Ja nesniedz pakalpojumu pasūtītājam, tad nav uzskatāms par apakšuzņēmēju

Piedāvājumu izvērtēšana

Izslēgšanas noteikumi

Pārbauda uzvarējušo pretendentu/ personu, uz kuras iespējām balstās Latvijā reģistrētos pretendentes pārbauda EIS sistēmā, pieprasot izziņas Ja sistēmā ir izziņa, ka parāda nav, neizslēdz (neko neprasa pretendentam) Ja ir parāds kādā no dienām (izsludināšana/lēmuma pieņemšana)– pretendentam 10 dienu laikā jāiesniedz EDS izdruka, ka parāda attiecīgajā datumā nav.

Jautājums: Vai pretendents var iesniegt citus pierādījumus, ka parāda nav?

AT 04.08.2016. rīcības sēdes lēmums SKA-1215/2016 – maksājuma uzdevumi nav atzīstami par nodokļu parāda neesamības pierādījumiem. Nodokļa samaksas diena ir diena, kad budžets ir saņēmis piekritīgo maksājumu; iestādes pieprasījums iesniegt pierādījumus par nodokļu samaksu nerada pieteicējam tiesisko palāvību, ka pasūtītājs atzīs par pierādījumu maksājuma uzdevumu

Lēmuma pieņemšana

- Mazajos iepirkumos var nebūt protokoli un neattiecina normu par katra posma dokumentēšanu, obligāti – lēmums, jānodrošina pārskatāmība
- **AT 17.05.2016. rīcības sēdes lēmums lietā SKA-108/2016**
- Tiesiskās attiecības tiek nodibinātas ar pasūtītāja lēmumu (administratīvais akts).
- Paziņojumam ir nozīme vienīgi attiecībā uz pieteicēja procesuālajām tiesībām iepirkuma rezultātu apstrīdēšanā.

Jautājumi:

- 1) Kādā termiņā var pārsūdzēt pieņemto lēmumu? (APL vispārējais princips – viena mēneša laikā no aa spēkā stāšanās dienas; APL – ja normatīvajā aktā vai aa nav noteikts citādi, stājas spēkā ar brīdi, kad paziņots)
- 2) Vai tiesā var prasīt lēmuma atcelšanu? Vai var prasīt noslēgtā līguma izpildes apturēšanu?

AT 22.10.2014. lēmums lietā SKA-807/2014 - tiesai jāvērtē, vai iepirkumā vispārīgi šim pretendentam būtu izredzes uzvarēt

Iepirkuma līgums

Ne vēlāk kā 5 darbdienas pēc tam, kad noslēgts līgums, pasūtītājs **publicē informatīvu paziņojumu par noslēgto līgumu** IUB mājaslapā.

Ne vēlāk kā dienā, kad stājas spēkā attiecīgi iepirkuma līgums vai tā grozījumi, pasūtītājs savā **mājaslapā internetā ievieto attiecīgi iepirkuma līguma vai tā grozījumu tekstu**, atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajai kārtībai ievērojot komercnoslēpuma aizsardzības prasības.

Iepirkuma līguma un tā grozījumu teksts ir pieejams pasūtītāja mājaslapā internetā vismaz visā iepirkuma līguma darbības laikā, bet ne mazāk kā 36 mēnešus pēc līguma spēkā stāšanās dienas.

Jautājums: Ja pretendents ir piegādātāju apvienība, vai līgumu jāparaksta visiem dalībniekiem?

Paldies par uzmanību!

Evija Mugina

Iepirkumu uzraudzības biroja vadītājas vietniece

Juridiskā departamenta direktore

www.iub.gov.lv

evija.mugina@iub.gov.lv